Gemeente Voorschoten

Schriftelijke vragen

ex Artikel 37 Reglement van Orde gemeenteraad Voorschoten

Datum	22 september 2026	**Datum verzending**	22 september 2026
Nummer vraag	461	**Behandelaar**	N. Chtatou/L. v.d. Hulst
Ons zaaknummer	Z/26/112724/495658	**Portefeuillehouder**	Wethouder Van Hellemondt
		Bijlage	Geen

Onderwerp Beantwoording schriftelijke vragen 461 FvD Informatiebrief 32 en, in samenhang daarmee, Informatiebrief 49

Geachte Raad,

Door de FvD-fractie zijn vragen gesteld met betrekking tot informatiebrief 32 en, in samenhang daarmee, informatiebrief 49. De beantwoording van deze vragen treft u hieronder aan.

A. Conclusies en beleidsrichtingen

Vraag 1. Welke conclusie trekt het college uit de Update Position Paper nieuwkomers (Informatiebrief 32, april 2026)? Is de huidige aanpak van de opvang van nieuwkomers in Voorschoten naar het oordeel van het college houdbaar op de middellange termijn (2027–2030)?

Antwoord 1. De gemeente voldoet op dit moment aan haar wettelijke verplichtingen met betrekking tot de uitvoering van de Spreidingswet, het huisvesten van mensen met een verblijfsvergunning die zijn toegewezen aan Voorschoten en de opvang van Oekraïense ontheemden. Het college ziet op dit moment geen aanleiding om zijn bestuurlijke lijn aan te passen.

Vraag 2. Wat betekent deze rapportage voor de komende periode (2026–2027)? Welke concrete acties verbindt het college aan de conclusies uit de update van de Position Paper?

Antwoord 2. Voor 2026 en 2027 blijft het college invulling geven aan de wettelijke taakstellingen. De update van de Position Paper geeft op dit moment geen aanleiding om de bestuurlijke koers te wijzigen.

Vraag 3. Welke keuze- of beslismomenten verwacht het college op dit dossier in de periode tot 1 januari 2027? Wanneer en op welke wijze wordt de raad in de gelegenheid gesteld kaderstellende besluiten te nemen?
Antwoord 3. Op dit moment voorziet het college geen kaderstellende besluiten voor de raad op dit dossier. Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen of wanneer er keuzes voorliggen die om een kaderstellend besluit van de raad vragen, wordt de raad uiteraard tijdig geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn kaderstellende rol uit te oefenen.

B. Positie ten aanzien van de Spreidingswet

Vraag 4. Is het college van mening dat de Spreidingswet een gerechtvaardigde inbreuk vormt op de gemeentelijke autonomie? Hoe weegt het college de rijksopgave af tegen de directe belangen van de Voorschotense inwoners?
Antwoord 4. Het college voert het beleid binnen de door de raad vastgestelde kaders uit. Dit gebeurt binnen de grenzen van uitvoerbaarheid, beschikbare capaciteit en geschikte locaties. Bij de uitvoering van zijn taak houdt het college zich, op alle terreinen, aan de geldende wet- en regelgeving. Het college weegt bij de uitvoering van beleid steeds zorgvuldig af hoe de belangen van de inwoners (kunnen) worden geborgd bij het voldoen van de wettelijke verplichtingen. Zo ook bij de uitvoering van de spreidingswet.

Vraag 5. Is het college bereid, indien de raad een principiële uitspraak tegen de Spreidingswet zou doen, deze te steunen en actief uit te dragen richting Rijk, provincie en andere gemeenten?
Antwoord 5. De raad is bevoegd om kaders te stellen. Het college voert het beleid binnen de vastgestelde kaders uit. Raadsbesluiten voert het college binnen de wettelijke kaders uit. Als de raad een principiële uitspraak doet over de Spreidingswet, is het volgens het college aan de raad om een dergelijke uitspraak uit te dragen naar het Rijk, de provincie en andere gemeenten.

Vraag 6. Is het college bereid de inwoners van Voorschoten via een formele raadpleging te betrekken bij de vraag in welke mate uitvoering wordt gegeven aan de Spreidingswet-opgave?
Antwoord 6. Het college is niet voornemens een formele raadpleging onder inwoners te organiseren over in welke mate Voorschoten uitvoering geeft aan opgaven die voortvloeien uit de Spreidingwet.

Vraag 7. Welke onderdelen van het opvangbeleid berusten op vrijwillige medewerking van het college (o.a. actief werven van extra capaciteit, vrijwillig

gerealiseerde extra opvangplekken ('meerplekken'), waarvoor het Rijk een vergoeding van € 1.000 tot € 2.000 per plek per jaar beschikbaar stelt? Is het college bereid die vrijwillige medewerking te staken?

Antwoord 7. De COA-opvanglocatie bij Van der Valk heeft een maximale capaciteit van 200 plekken. Op deze locatie worden niet toegewezen statushoudende mensen en gezinnen opgevangen. Niet toegewezen wil zeggen dat de mensen die worden opgevangen op de COA-locatie in Voorschoten wachten op toewijzing door het COA aan een andere gemeente in Nederland. De gemeente realiseert niet actief extra opvangplekken. Dat doet het COA. Op basis van de 2de tranche van de spreidingswet is Voorschoten verplicht om 153 mensen op te vangen en 10 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers). We voldoen aan de wettelijke verplichting om AMV-ers op te vangen met het opvangen van meer mensen met een verblijfstatus die niet zijn toegewezen aan Voorschoten. Wanneer het COA binnen deze bestaande capaciteit gebruik maakt van meer plekken dan onze wettelijke taakstelling ontvangt de gemeente hiervoor de geldende rijksvergoeding.

C. Van der Valk: verlenging of exit

Vraag 9. De overeenkomst met het COA voor Van der Valk loopt tot 31 december 2026. Welk exit traject ziet het college voor zich per 1 januari 2027? Wanneer wordt de raad in positie gebracht om hierover een besluit te nemen (en niet alleen achteraf geïnformeerd)?

Antwoord 9. De gemeente voldoet op dit moment aan haar wettelijke verplichtingen. De opvanglocatie bij Van der Valk loopt op basis van de huidige afspraken tussen het COA en Van der Valk tot en met 31 december 2028. De bestuursovereenkomst van de gemeente Voorschoten met het COA wordt in de 2e helft van 2026 verlengd. Er is op dit moment geen sprake van een exit traject. Een eventueel exit traject is een verantwoordelijkheid van het COA.

Vraag 10. Wat zijn de gevolgen voor de Spreidingswet-taakstelling als Van der Valk na 31 december 2026 niet wordt verlengd? Heeft het college alternatieve locaties in gedachte? Zo ja, welke?

Antwoord 10. Op basis van de contacten met het COA heeft het college vooralsnog geen aanwijzingen dat de opvanglocatie bij Van der Valk na 31 december 2026 niet wordt voortgezet. Mocht dit onverhoopt wel het geval zijn, dan voldoet de gemeente niet meer aan de Spreidingswet. Er zal dan gezocht moeten worden naar alternatieve locatie(s).

D. Woningmarkt en huisvesting

Vraag 11. Hoeveel inwoners van Voorschoten die niet tot de categorie nieuwkomers worden gerekend, staan op dit moment op een wachtlijst voor een sociale huurwoning, en wat is hun gemiddelde wachttijd?

Antwoord 11. Het woonruimte-verdeelsysteem van Holland Rijnland kent geen traditionele wachtlijst waar de woningzoekenden automatisch opschuiven. Woningzoekenden bouwen inschrijftijd op en moeten zelf actief op woningen reageren. Veel mensen schrijven zich alvast uit voorzorg in zonder directe verhuiswens. Volgens Huren in Holland Rijnland stonden per eind 2025 in totaal 4.371 inwoners van Voorschoten ingeschreven. Hiervan hebben 966 inwoners actief gereageerd op het aanbod. Voor geslaagde reguliere woningzoekenden bedroeg de gemiddelde zoekduur (van eerste reactie tot toewijzing) 50 maanden (ca. 4,2 jaar) en de totale gemiddelde inschrijfduur 99 maanden (ca. 8,25 jaar). Er kan geen onderscheid worden gemaakt naar nieuwkomers of overige inwoners. In de registratie worden alleen noodzakelijke persoonsgegevens vastgelegd, zonder informatie over nationaliteit, afkomst of verblijfsstatus.

Vraag 12. Statushouders ontvangen jaarlijks 5 tot 10 procent van de vrijkomende sociale huurwoningen via een voorrangsregeling. Op welke wijze denkt het college de huisvestingsopgave voor nieuwkomers te combineren met die voor Voorschotense woningzoekenden die vanwege geboorte, werk of langdurige binding aan de gemeente op de lokale woningmarkt zijn aangewezen — en welke prioritering hanteert het college als beide opgaven botsen?

Antwoord 12. Het college heeft oog voor de woningzoekenden in Voorschoten. Het college zet in op het vergroten van de totale sociale woningvoorraad. Binnen het nieuwbouwprogramma en de meerjarige prestatieafspraken met corporaties wordt conform de woonvisie gestuurd op minimaal 30 procent sociale huur bij nieuwe ontwikkelingen en waar mogelijk een hoger aandeel bij ontwikkelingen op gemeentegrond (lokaal maatwerk). De huisvesting van statushouders is een wettelijke taak voor gemeenten. Het genoemde aandeel van 5 tot 10 procent van de vrijkomende sociale huurwoningen is geen wettelijke norm. Het betreft een landelijk gemiddeld aandeel dat in de praktijk aan mensen met een verblijfstatus wordt toegewezen. De gemeente bepaalt niet welke woning aan welke woningzoekende wordt toegewezen.

E. Bestemmingsreserve Oekraïne

Vraag 13. Is het college bereid een deel van de bestemmingsreserve Oekraïne (€ 2.290.000) af te romen naar de algemene reserve ten bate van de Voorschotense inwoners? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13. Nee, het beschikken over reserves is voorbehouden aan de gemeenteraad, die het budgetrecht heeft.

Vraag 14. De Richtlijn Tijdelijke Bescherming loopt naar verwachting af in maart 2027, waarna het Rijk overweegt een driejarige reguliere verblijfsvergunning te verstrekken. Bestaat er na maart 2027 nog een gemeentelijke opvangplicht voor Oekraïense ontheemden? Welke maatregelen neemt het college om actief terugkeer naar Oekraïne te bevorderen, en welk beleid voert het ten aanzien van ontheemden die in plaats van terugkeer alsnog een asielaanvraag indienen?
Antwoord 14. De Europese Commissie heeft ingestemd met de verlenging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met één jaar tot 4 maart 2028. Het terugkeerbeleid voor Oekraïense ontheemden is primair een verantwoordelijkheid van het Rijk.

F. Maatschappelijk draagvlak

Vraag 15. Op welke wijze moet het college het maatschappelijk draagvlak voor de opvang van nieuwkomers? Welke resultaten zijn beschikbaar?
Antwoord 15. Het maatschappelijk draagvlak voor de uitvoering van wettelijke verplichtingen, zoals de opvang van nieuwkomers wordt niet periodiek gemeten. Er zijn geen resultaten beschikbaar die overgelegd kunnen worden aan de raad.

Vraag 16. Worden klachten en signalen van omwonenden van opvanglocaties (Van der Valk, Rosenburgherlaan 3, Raadhuislaan, gemeentehuis) systematisch geregistreerd? Is het college bereid de raad hierover periodiek te informeren?
Antwoord 16. Dit is geen verantwoordelijkheid van het college maar van de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan. Klachten van inwoners worden geregistreerd in de daarvoor bestemde systemen. Ten aanzien van de genoemde locaties zijn geen bijzonderheden te melden qua klachten. Er worden geen periodieke rapportages hierover aan de raad verstrekt, omdat daar geen aanleiding toe is.

G. Kaderstellende rol van de raad

Vraag 17. Is het college bereid op korte termijn een keuzedocument met concrete scenario's, kostenramingen en gevolgenanalyses aan de raad voor te leggen in relatie tot de uitvoering van de Spreidingswet?
Antwoord 17. Nee, daar is het college niet toe bereid. Er zijn geen categorieën nieuwkomers waarvoor de gemeente de kosten draagt zonder rijksvergoeding. De kosten van de opvanglocatie bij Van der Valk worden betaald door het COA. Het college ziet geen aanleiding om een afzonderlijk keuzedocument met scenario's, kostenramingen en gevolgenanalyses op te stellen.

Vraag 18. Is het college bereid een aanvullend cijfermatig overzicht te verstrekken met: (a) financiën per doelgroep, (b) wachttijden sociale huur, (c) druk op voorzieningen in kwantitatieve termen, en (d) een volledige uitwerking van de provinciale interventieladder per trede?

Antwoord 18. De ontwikkelingen zoals druk op voorzieningen en wachttijden op de woningmarkt zijn het gevolg van meerdere factoren. Deze kunnen niet aan één specifieke groep worden toegeschreven. De verantwoording van de gemaakte kosten en ontvangen vergoedingen en de begrote kosten en opbrengsten verloopt via de P&C producten. Wij zien daarom op dit moment geen aanleiding voor het opstellen van een afzonderlijk overzicht waarin financiën, wachttijden, druk op voorzieningen en de interventieladder volledig per doelgroep worden uitgesplitst.

H. Samenhang met Informatiebrief 49

Vraag 19. Is het college bereid expliciet vast te leggen dat personen zonder vaste woon- of verblijfplaats (zowel feitelijk als residentieel daklozen) met de Nederlandse nationaliteit voorrang hebben boven nieuwkomers bij de toewijzing van schaarse sociale huurwoningen in Voorschoten en de Leidse regio?

Antwoord 19. We hebben beleid over het toewijzen van sociale huurwoningen aan doelgroepen. Dit beleid is door de raad onder andere vastgesteld in de woonvisie en Huisvestingsverordening Regio Holland Rijnland 2026. Binnen deze kaders wordt voorrang verleend op basis van onder meer specifieke doelgroepen, urgentie, kwetsbaarheid en lokale binding, en niet op basis van nationaliteit. In Holland Rijnland geldt voor dak- en thuislozen die uitstromen uit een zorginstelling of maatschappelijke opvang een contingent regeling. Op grond van deze regeling wordt met voorrang een woning toegekend aan inwoners met onvoldoende inschrijftijd die klaar zijn met hun traject. Het college acht het niet wenselijk of juridisch mogelijk om op basis van nationaliteit onderscheid te maken tussen woningzoekenden die volgens de geldende regels aanspraak maken op een sociale huurwoning

I. Integrale analyse Informatiebrieven 32 en 49

21. Erkent het college dat de woningmarktdruk die in Informatiebrief 49 wordt beschreven (lage mutatiegraad, huisvesting aandachtsgroepen) dezelfde is als de druk die in Informatiebrief 32 wordt beschreven als knelpunt bij de huisvesting van statushouders? Zo ja: welke conclusie trekt het college hieruit voor zijn beleid?

Gemeente Voorschoten

Antwoord 21. Informatiebrief 49 en informatiebrief 32 betreffen verschillende onderwerpen. Informatiebrief gaat over de druk op de woningmarkt en informatiebrief 32 gaat over de huisvesting van statushouders.
Het college constateert dat er een tekort is aan beschikbare woningen, dat de mutatiegraad laag is en er een groeiende vraag is naar betaalbare woningen, en dat er een opgave ligt ten aanzien van de beschikbaarheid van woningen en het beter benutten van de bestaande voorraad. De druk op de woningmarkt is een breed vraagstuk dat vraagt om een integrale aanpak, waarbij alle groepen die afhankelijk zijn van sociale huisvesting in beeld blijven. Het college blijft inzetten op woningbouw, doorstroming en afspraken met woningcorporaties om de beschikbare woonruimte zo effectief mogelijk in te zetten.

22. Hoe verhoudt de conclusie in Informatiebrief 49 dat de opvangketen "volledig vastgelopen" is, zich tot de voortgezette medewerking van het college aan de opvang en huisvesting van nieuwe statushouders via de Spreidingswet?
Antwoord 22. De problematiek die in Informatiebrief 49 wordt beschreven, ziet primair op de maatschappelijke opvang en de uitstroom naar wonen. De Spreidingswet ziet op de opvang van asielzoekers. In Voorschoten vangen we niet toegewezen mensen met een verblijfstatus op die vallen onder de Spreidingswet. Ze vallen onder de Spreidingswet omdat ze worden opgevangen in een COA- crisisnoodopvanglocatie is. De huisvesting van de mensen met een verblijfstatus die aan Voorschoten zijn toegewezen kent een afzonderlijk wettelijk kader.

23. Is het college bereid een integrale notitie aan de raad voor te leggen die zowel het statushouderbeleid (Informatiebrief 32) als de maatschappelijke opvang (Informatiebrief 49) in samenhang analyseert, inclusief de concurrentie om sociale huurwoningen?
Antwoord 23. Het college is niet voornemens om een separate integrale notitie op te stellen waarin het statushouderbeleid en de maatschappelijke opvang uitsluitend vanuit het perspectief van concurrentie om sociale huurwoningen worden geanalyseerd. De verschillende aandachtsgroepen, waaronder statushouders, mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang en andere urgente woningzoekenden zoals jongeren, maken gebruik van dezelfde schaarse sociale woningvoorraad. Deze druk vraagt om een integrale benadering van het woon- en zorgbeleid.
De samenhang tussen deze onderwerpen wordt meegenomen in de regionale woon- en zorgopgaven, de prestatieafspraken met woningcorporaties, de afspraken binnen de Leidse regio en binnenkort in, de raadpleegbrief over de visie op wonen en zorg in relatie tot het op te stellen volkshuisvestingsprogramma en het regionale beleidskader maatschappelijk zorg Holland Rijnland. Hierbij wordt gekeken naar de totale vraag naar sociale huurwoningen, de

beschikbare capaciteit en de mogelijkheden om kwetsbare inwoners passend te huisvesten. De raadpleegbrief over de woonzorgvisie en het regionaal beleidskader maatschappelijke zorg worden eind dit jaar voorgelegd aan de raad.

J. Bestuurlijke consequenties

Vraag 24. Gezien de conclusie van het college dat het opvangtekort "structureel van aard" is, is het college bereid een moratorium af te kondigen op nieuwe plaatsingen van statushouders in Voorschoten totdat de maatschappelijke opvangcrisis is opgelost?

Antwoord 24. De huisvesting van statushouders is een wettelijke taak en maakt onderdeel uit van de regionale afspraken over de opvang en huisvesting van verschillende aandachtsgroepen. De druk op de maatschappelijke opvang en de sociale woningvoorraad is structureel en vraagt om maatregelen. Een oplossing ligt echter niet in het tijdelijk uitsluiten van één specifieke groep, maar in het voorkomen van dakloosheid, het vergroten van de woningvoorraad, het verbeteren van doorstroming en het versterken van passende opvang- en woonvoorzieningen.

Vraag 25. Op welke wijze gaat het college de raad informeren over de uitkomsten van de probleemanalyse die "voor de zomer" start (zoals gesteld in Informatiebrief 49)? Wanneer kan de raad een voorstel of keuzedocument verwachten, en krijgt de raad de mogelijkheid kaderstellende besluiten te nemen?

Antwoord 25. In het najaar organiseert het Programmateam maatschappelijke zorg Leidse regio een informatiesessie voor raadsleden waarin de huidige knelpunten, de tijdelijke oplossingen die inmiddels aangedragen zijn en de meer structurele oplossingen voor de toekomst toegelicht worden. De transformatie naar Wonen Eerst, waarbij iemand die dakloos raakt direct een stabiele woonplek krijgt toegewezen, voorkomt teloorgang en noodzakelijke maatschappelijke opvang. Dit is de meest duurzame oplossing voor de huidige vastgelopen keten. Wonen Eerst wordt in regionaal verband samen met de corporaties opgepakt.

K. Totaalbeeld nieuwkomers en financiering

Vraag 26. Hoeveel personen die ooit tot een van de door het college onderscheiden doelgroepen behoorden (toegewezen statushouders, niet-toegewezen statushouders, asielzoekers of Oekraïense ontheemden) verblijven er op dit moment nog in Voorschoten, uitgesplitst per doelgroep, inclusief degenen die inmiddels zelfstandige woonruimte hebben gevonden en niet langer in een gemeentelijke of COA-opvanglocatie verblijven?

Gemeente Voorschoten

Antwoord 26.

Niet-toegewezen statushouders en asielzoekers, deze doelgroep verblijft bij COA locatie Van der Valk en staan ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) op het COA Van der Valk adres. De personen worden uitgeschreven wanneer zij naar een andere gemeente verhuizen. Zij vestigen zich vanuit deze opvanglocatie niet zelfstandig op een regulier woonadres in Voorschoten. Het aantal kan steeds wijzigen, het is wisselend hoeveel mensen er op deze COA locatie verblijven. De opvangcapaciteit heeft een maximum van 200 opvangplekken.

Toegewezen statushouders, van deze doelgroep wordt de registratie bijgehouden in het taakvolgsysteem van het COA, wat door de gemeente terug is te zien tot 2015. Sinds 2015 zijn in totaal 189 statushouders in Voorschoten gehuisvest. Na uitstroom COA naar een zelfstandige woning/adres in Voorschoten worden zij niet meer als afzonderlijke doelgroep geregistreerd binnen de BRP.

Oekraïense ontheemden vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) en zijn als zodanig geregistreerd. Er verblijven op dit moment 122 ontheemden in Voorschoten die vallen onder de RTB.

Vraag 27. Voor welke categorieën nieuwkomers ontvangt de gemeente een rijkssubsidie of vergoeding? Hoe hoog is die vergoeding per persoon of per jaar, en dekt zij de werkelijke kosten volledig? Zijn er categorieën waarbij de vergoeding de kosten overstijgt?

Antwoord 27. De gemeente ontvangt voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne een vergoeding van het Rijk. Deze vergoedingen zijn gewijzigd met ingang van 1 juli 2026. Vanaf die datum worden de werkelijke kosten door het Rijk vergoed en voor algemene kosten ontvangt de gemeente een normvergoeding van 11 euro per dag per beschikbare plek in gemeentelijke opvang (GOO). Vanaf 1 juli geldt een overgangsperiode van 6 maanden, de gemeente mag er in die periode voor kiezen om de oude financieringsmethodiek te blijven volgen gedurende geheel 2026. De oude financieringsmethodiek tot 1 juli was gebaseerd op een normvergoeding voor opvang in GOO en in particuliere opvang (POO), en vergoeding van de werkelijke bedragen voor transitiekosten, leefgelden minus ontvangen eigen bijdragen. De methodiek per 1 juli 2026 voor vergoeding van werkelijke kosten geldt ook voor andere groepen (Doelgroep flexibele regeling, DFR). In de methodiek van normvergoedingen waren de vergoedingen voor de gemeente toereikend.

Voor mensen met een verblijfstatus die aan Voorschoten zijn toegewezen ontvangt de gemeente een rijksbijdrage voor de uitvoering van de inburgering. De kosten van inburgering per statushouder zijn echter niet eenduidig vast te stellen. Deze kosten zijn afhankelijk van verschillende factoren, zoals de gekozen leerroute, de duur en intensiteit van

het traject, de doelgroep en de gemeentelijke uitvoeringskosten. Daarnaast bestaat de rijksbijdrage voor de inburgering uit verschillende componenten en is deze niet één-op-één te vertalen naar een vast bedrag per statushouder. Niet-toegewezen statushouders vallen onder de verantwoordelijkheid van het COA.

Vraag 28. Voor welke categorieën nieuwkomers draagt de gemeente de kosten volledig zelf, zonder rijksvergoeding? Wat zijn die kosten, uitgesplitst naar groepskenmerk (bijv. statushouders, Oekraïense ontheemden, AMV'ers) en kostenpost (bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend: huisvesting, OV-vergoeding, zorgkosten, scholing etc.)?
Antwoord 28. Er zijn geen categorieën nieuwkomers waarvoor de gemeente de kosten volledig zelf draagt zonder enige vorm van rijksvergoeding.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.